

Terça

Castellar del Riu

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de Castellar del Riu.
Emplaçament A la zona sud-sud-oest del terme municipal, molt a prop del límit amb Capolat.

Coordenades:

Latitud: 42.10793
Longitud: 1.74438
UTM Est (X): 396188
UTM Nord (Y): 4662522

Classificació

Número de fitxa 08050 - 18
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Popular
Segle XVII/XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: El lloc és utilitzat com explotació ramadera. La casa està deshabitada.
Protecció Inexistent
Número inventari IPA NÚM. 3262
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08049A004002500000Q
Fitxes associades:
[Castell de Terça](#)
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dt., 28/06/2011 - 02:00

Descripció

La masia de Terçà està situada al peu del turó on es troben les restes del Castell del mateix nom, pel costat sud, i quedant obertes als plans que s'estenen al davant de la masia. La planta de la casa és més o menys rectangular, consta de planta baixa, planta primera i segona o sotacoberta. Té teulada a dos vessants amb el carener orientat nord-sud perpendicular a la façana principal que s'obre cap a migdia. Les façanes presenten la superfície recoberta parcialment d'un arrebossat, podem veure en algunes parts el seu material constructiu que en conjunt defineix un paredat irregular de pedres de mides i formes diverses i alguns carreus desbastats, a les cantoneres els carreus també desbastats. Les obertures són molt senzilles, sense elements arquitectònics destacables. Alguna mostra la llinda plana de fusta, com és el cas de la porta d'accés, situada a la façana sud, en la que els muntants són de maó massís; la porta sembla respondre a una reforma posterior. A la façana principal, al costat de llevant hi ha adossat un petit cos, és de dos nivells i cobert a un sol vessant; la part baixa és un petit espai obert pel davant, aprofitat per guardar-hi eines i pel bestiar. Uns contraforts reforcen l'estructura en la façana lateral de ponent. Al costat nord de la casa hi ha una altra estructura destinada al bestiar i magatzem, és de planta rectangular, dos nivells i coberta a dos vessants. Els seus murs són fets amb pedra formant un paredat irregular. Aquesta estructura té adossat un cos al costat de llevant, de tant sols un nivell i cobert a un sol vessant. Adossades a la roca hi ha les restes d'un altre cobert o antic paller.

Observacions:

Vers la zona de llevant de la casa trobem la font de la masia.

Història

La primera referència documental del mas es remunta al segle XII, època en que figura com a possessió del trobador Guillem de Berguedà. En el testament del trobador datat l'any 1187, aquest féu deixa a Santa Maria de Solsona, o més aviat confirmava la donació que ja havia fet la seva mare Berenguera vescomtessa del Berguedà a l'església de Santa Maria de Solsona ("Laudo et autoricho Sancte Marie de Solsona ipsum mansum de Tercha quem ei dedi cum matri mea."). (VVAA:1985:170)

Posteriorment, d'inicis del segle XIV, data la primera referència documental coneguda directa sobre el castell de Tersà és el document de venda del castell de Terçà junt amb el mas del mateix nom, per part de Sibil·la de Berga, comtessa de Pallars, al rei Jaume II, el document és de l'any 1309, la referència assenyala "et castrum sive domum de Tersa". Referència que tal i com assenyala la doctora Santandreu (VVAA:1985:170), relaciona el castell i la masia de Terçà. No es coneixen altres referències històriques del castell de Terçà.

Es creu que l'estructura de la casa tal i com la veiem avui dia es pot correspondre a un edifici bastit al segle XVII amb modificacions posteriors. La resta de notícies documentals conegudes daten ja de mitjan de segle XIX, en els llibres d'amillaments.

Bibliografia

-GUILLEM DE BERGUEDÀ I ALTRES TROBADORS (1986): Obra poètica. (Pròleg de Martí de Riquer). Edicions de l'Albí, Escriptors Berguedans, núm. 2, Berga.

-RIQUER, M. de (1971: 280): Guillem de Berguedà. Vol. I: Estudio Histórico, literario y lingüístico. Espluga de Francolí: Abadia de Poblet, 1971.

- SANJUAN, A. (2010): Patrimoni històric de Castellar del Riu. La Patumaire Edicions, Berga.
- SANTANDREU, M.D., i altres (1999): Castells medievals del Berguedà. Vol.2. Ed. Amics del Romànic del Berguedà. Berga
- SANTANDREU, M.D (1982): Els castells del Berguedà en un document de l'any 1309. Revista del centre d'estudis berguedans. Berga: 110- 118.
- SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga.
- VVAA. (1985): "Catalunya Romànica. XII. El Berguedà", Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona.
- VV.AA. (1990). "Catàleg de Monuments i Conjunts Històric-Artístics de Catalunya", Direcció General del Patrimoni Cultural, Servei del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, Barcelona.
- VV.AA. (1994:137-141). "Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà", vol.5, Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

